

DE SOCIALE VERKIEZINGEN TOT OP HET BOT

DE SOCIALE VERKIEZINGEN
TOT OP HET BOT

J. VANTHOURNOUT en
P. HUMBLET (eds.)

Auteurs

H. BUYSSENS

M. DE GOLS

M. JACXSSENS

A. LEURS

T. VAN DE CALSEYDE

J. VANTHOURNOUT

intersentia

Antwerpen – Cambridge

De sociale verkiezingen tot op het bot
Jan Vanthournout en Patrick Humblet (eds.)

© 2019 Intersentia
Antwerpen – Cambridge
www.intersentia.be

Omslagfoto: Stembus 19e eeuw – Pinacoteca Comunale, Trevi, Italië

ISBN 978-94-000-1087-1
D/2019/7849/111
NUR 825

Alle rechten voorbehouden. Behoudens uitdrukkelijk bij wet bepaalde uitzonderingen mag niets uit deze uitgave worden verveelvoudigd, opgeslagen in een geautomatiseerd gegevensbestand of openbaar gemaakt, op welke wijze ook, zonder de uitdrukkelijke voorafgaande toestemming van de uitgever.

Ondanks alle aan de samenstelling van de tekst bestede zorg, kunnen noch de auteurs noch de uitgever aansprakelijkheid aanvaarden voor eventuele schade die zou kunnen voortvloeien uit enige fout die in deze uitgave zou kunnen voorkomen.

WOORD VOORAF

In 2007, 2011 en 2015 schreef een enthousiaste equipe een aantal commentaren bij de sociale verkiezingen. De materie blijft hen boeien. Vandaar deze nieuwe poging in 2019.

Michel DE GOLS, jarenlang de architect van de sociale verkiezingen bij de FOD WASO, maakt kanttekeningen bij de nieuw(st)e regelgeving.

In tegenstelling tot andere collectieven die per sociale verkiezing een commentaar bij de vorige editie publiceren, opteren Jan VANTHOURNOUT (co-editor) en André LEURS wederom voor een cumulatief overzicht. Dit is ook de tweede maal dat zij ondersteund worden door Matthias JACXENS die met zijn statistische analyses een extra toets geeft.

Herman BUYSSENS en Tony VAN DE CALSEYDE tekenen voor een bijdrage over de procedurele knelpunten.

Het was vooral moeilijk om nog een originele titel te vinden. *Sociale verkiezingen tot op het bot* (een suggestie van Herman BUYSSENS) is er waarschijnlijk pal op. Door de gebruikte methode detecteren de auteurs immers trends die bij anderen onder de radar blijven.

In het woord vooraf van de vorige editie werd nog gesuggereerd dat in 2020 nieuwe spelregels afgesproken zouden worden. Niets van dit alles. De wetswijzigingen zijn weinig spectaculair. Advies nr. 2103 van de Nationale Arbeidsraad (23 oktober 2018) straalt evenveel enthousiasme uit als de bijsluiters van een palliatief geneesmiddel. Maar laten we niet schieten op de pianist. Er moet niet zozeer nagedacht worden over de sociale verkiezingen als wel over structuurhervormingen. De NAR heeft zelf reeds een zeer interessante poging gedaan in 1984.¹ Een greep uit de denkthema's (*sic*):

- afschaffing van de dualiteit van de inspraakorganen op ondernemingsniveau;
 - vervanging van OR/CPBW in KMO's door de vakbondsafvaardigingen;
 - invoeren van een procedure van verzoening en/of arbitrage om geschillen tussen de werkgever en de werknemersafgevaardigden *c.q.* tussen de verschillende werknemersorganisaties te regelen;
 - vertegenwoordiging van de werknemers in de beheersorganen;
 - ondernemingsraden die functioneren zonder de aanwezigheid van werkgever en leidinggevend personeel;
- Enzovoort.

¹ NAR, *Fundamentele hervorming van de ondernemingsraden*, Brussel, 22 mei 1984, 185 p.

Sommige denksporen zijn zo delicaat dat er al tientallen jaren niet meer over wordt gerept. En misschien is dat juist het probleem. De sociale dialoog moet al enkele decennia wijken voor een veelheid aan monologen waarbij iedereen overtuigd is van zijn eigen grote gelijk.

Jan Vanthournout en Patrick Humblet

INHOUD

<i>Woord vooraf</i>	v
---------------------------	---

De sociale verkiezingen 2020: de nieuwe regelgeving

Michel DE GOLS.....	1
1. De drempels en de berekening van de gewoonlijke tewerkstelling: een nieuwe referteperiode.....	2
2. Stemrecht voor uitzendkrachten.....	4
2.1. Drempels.....	4
2.2. Mandaten.....	4
2.3. Verkiesbaarheid.....	5
2.4. Kiesrecht.....	5
3. Elektronisch stemmen.....	7
4. Informatica vervangt papier in de onderneming.....	9
5. Het platform ter beschikking gesteld door de FOD Arbeid, Werkge- legenheid en Sociaal Overleg.....	9
6. Vervanging van de effectieve en plaatsvervangende leden van de personeelsafvaardiging.....	9
6.1. Tijdelijke vervanging.....	10
6.2. Definitieve vervanging.....	10
7. Informatierapport op basis van geslacht.....	10

Overzicht rechtspraak sociale verkiezingen 2004-2016

Jan VANTHOURNOUT, André LEURS, m.m.v. Matthias JACXSENS.....	13
1. Inleiding.....	13
2. Rechtsbronnen.....	14
2.1. Een moeizame bevalling.....	14
2.2. Overzicht van de rechtsbronnen.....	16
2.3. De onwettigheid van het KB Sociale Verkiezingen 2004.....	18
2.4. De verhouding tussen de basiswetten en de wet van 7 decem- ber 2007.....	19
2.5. Aard van de reglementering.....	20
3. Wie moet sociale verkiezingen organiseren?.....	23
3.1. Principe.....	23
3.2. De onderneming – technische bedrijfseenheid.....	25

3.2.1.	Algemene principes	25
3.2.2.	Bewijs – het wettelijk vermoeden.	34
3.2.2.1.	Criteria	42
3.2.2.2.	Economische indiciën	53
3.2.2.3.	Sociale indiciën.	64
3.2.2.4.	Niet weerhouden of contra-indicaties.	96
3.2.3.	Procedure.	102
3.3.	De gewoonlijke, gemiddelde tewerkstelling	104
3.3.1.	De gemiddelde tewerkstelling	104
3.3.2.	Het ‘gewoonlijk’ karakter van de gemiddelde tewerkstelling	111
3.4.	Het begrip ‘werknemer’	115
3.4.1.	Belang	115
3.4.2.	Werknemers	115
3.4.3.	Uitzendkrachten.	119
4.	De kaderleden.	121
4.1.	Principes	121
4.2.	Criteria	123
4.3.	Procedure en bewijslast	130
5.	Het leidinggevend personeel	131
5.1.	Principes	131
5.2.	Criteria	133
5.3.	Procedure en bewijslast	148
6.	De kandidaten	151
6.1.	Principes	151
6.2.	Procedure	162
6.3.	Kandidatuur bij ontslag in de occulte periode	171
6.4.	Betwisting wegens rechtsmisbruik.	175
6.5.	Gevolgen van de nietigheid	190
7.	De kiesverrichtingen binnen de onderneming	192
7.1.	Inleiding	192
7.2.	De voorafgaande procedure.	193
7.2.1.	X-60: informatie & raadpleging.	193
7.2.2.	X-35: beslissingen	196
7.2.3.	Betwisting voor de rechtbank (X-28)	197
7.3.	Overdracht van onderneming.	198
7.4.	De eigenlijke kiesprocedure (vanaf dag x).	198
7.5.	Taalgebruik.	211
8.	De stemverrichtingen	212
9.	Sociale verkiezingen en de rechter in cijfers	232
9.1.	Methodologie	232
9.2.	Het aantal geschillen.	233

9.3.	Het voorwerp van de geschillen	238
9.4.	De betwisting van de kandidatuur op grond van rechtsmisbruik	240
9.5.	De partijen	241
10.	Slotbedenkingen.....	241

De sociale verkiezingen en de rechter: een grondige analyse van de procedurele knelpunten

	Herman BUYSENS en Tony VAN DE CALSEYDE	243
1.	Inleiding	243
2.	Algemeen uitgangspunt	244
3.	De inleiding van de zaak.....	246
4.	De gevolgen van het openbare-orde-karakter van de regelgeving.....	258
4.1.	Inleiding	258
4.2.	De houding van de rechter ten aanzien van overeenkomsten tussen de partijen	259
4.2.1.	Het akkoordvonnis.....	260
4.2.2.	Het gegrond verklaren van de vordering	263
4.2.3.	Het zonder voorwerp verklaren van de vordering	264
4.2.4.	Afstand van geding en afstand van rechtsvordering	267
4.2.5.	De handhaving van voorafgaande akkoorden?.....	270
4.3.	De houding van partijen in het verleden.....	272
4.4.	De rol van de rechter bij verstek	273
4.5.	De waarde van eerdere uitspraken	276
5.	Wijziging van de vordering	277
6.	Belang en hoedanigheid	281
6.1.	Belang	281
6.2.	Hoedanigheid.....	291
7.	Procespartijen.....	291
7.1.	Inleiding	291
7.2.	Onsplitsbaarheid	293
7.3.	De notie “betrokken partij”	298
7.4.	De rol van het arbeidsauditoraat.....	309
8.	Het belang van de juridische grondslag van het beroep	311
8.1.	Inleiding	311
8.2.	De termijnen.....	312
8.3.	De mogelijkheid tot hoger beroep.....	315
9.	De bevoegdheid en de draagwijdte van de beoordelingsbevoegdheid van de arbeidsgerechten	318
9.1.	De materiële bevoegdheid	318
9.2.	De territoriale bevoegdheid.....	318
9.3.	De beoordelingsbevoegdheid	319

10.	Conclusietermijnen	322
11.	Samenhang	323
12.	Dwangsom	326
13.	Immunititeit van rechtsmacht	328
14.	Taalgebruik in gerechtszaken	329
15.	Rechtsplegingsvergoeding	331
16.	De afwezigheid van rechtspersoonlijkheid van de vakbonden als partijen in het geding	342